

Luonnos

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAEIKSI AMPUMA-ASELAIN, RIKOSLAIN JA POLIISILAIN MUUTTAMISEKSI (HE 266/2016 vp)

Reserviläisliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi ampuma-aselain, rikoslain 41 luvun 1 §:n ja poliisilain 2 luvun 6 §:n muuttamisesta. Tämän lausunnon sisältöön yhtyvät myös (luetellaan mukana olevat järjestöt).

Reserviläisliitto toteaa tyydytyksellä, että nyt käsittelyssä olevat lakiesitykset on valmisteltu hyvän hallintotavan mukaisesti ja monia aiempia, aselainsäädäntöämme koskevia lakiuudistuksia paremmin. Yhteistyö järjestöjen kanssa on ollut koko valmisteluprosessin ajan hyvää, kuulemistilaisuuksia on ollut useita ja monet järjestöjen esityksistä sekä toiveista on kirjattu nyt käsittelyssä oleviin muutosesityksiin.

Tehdyt lakien muutosesitykset ovat pääosin oikeansuuntaisia ja vastaavat monin osin ammunnan harrastajien sekä heitä edustavien järjestöjen tahtotilaa. Erityisen myönteisiä asioita ovat mahdollisuus panna aselupahakemus vireille sähköisesti, lupaprosessiin vireillepanon kotipaikkasidonnaisuudesta luopuminen, hankkimisluvan voimassaolon pidentäminen, hankittavan aseesittämismahdollisuudesta luopuminen sekä henkilökohtaisen asioinnin tarpeen väheneminen.

Myös soveltuvuustestistä luopuminen on kannatettavaa ja ammunnan harrastajien toiveiden mukaista. Niin ikään esitys haastatteluiden mahdollisesta toteuttamisesta jatkossa etäyhteyden avulla on hyvä.

Sähköiseen lupaprosessiin siirtyminen tulee alkuvaiheen investointien jälkeen vähentämään aselupien käsittelyn lupaviranomaisille aiheutuvia kuluja. Tämä tulisi huomioida tulevassa lupahinnoittelussa.

Lupaharkinnan kehittäminen mm. eri rekistereissä ja viranomaisilla olevan tiedon laajemman hyödyntämisen avulla parantaa aseturvallisuutta ja on siten kannatettavaa. Tähän liittyvät asioista on kuitenkin säädettävä mahdollisimman tarkasti esim. asetuksella, jotta yksilön oikeusturva ei vaarannu ja, jotta harkintaprosessit ovat samanlaisia eri puolilla maata.

Tämä koskee mitä suurimmassa määrin myös tilanteita, joissa aseluvan peruuttamista harkitaan. Muutosesityksessä mainitaan nyt lukuisia perusteita, joiden nojalla aselupa voitaisiin peruuttaa. Osin niiden on vaikea nähdä liittyvän aseturvallisuuteen. Vaikka esim. talous- ja liikenne-rikkomukset ovat moraalisesti tuomittavia, eivät ne välttämättä tee henkilöstä kelvotonta aseluvanhaltijaa. Myöskään vankeusrangaistus ei välttämättä tee henkilöstä tällaista.

Hallituksen esitys sisältää myös poliisilain muutoksen, jossa laajennetaan poliisin oikeuksia päästä koti- tai julkisrauhan suojaamaan tilaan tai muuhun paikkaan vaara- ja vahinkotilanteissa. Olisi selkeämpää rajata tämä laajennus koskemaan vain tilanteita, joissa aseluvan peruuttaminen on jo vireillä. Mikäli laajennus katsotaan nyt esitetyssä muodossaan tarpeelliseksi, on säädettävä asetuksella niistä perusteista ja tilanteista, joissa voidaan katsoa ampuma-asetta, aseesittämistä tai erityisen vaarallisia ammuksia käytettävän väärin.

Lakiesityksessä asekeräilijöiden velvollisuudet lisääntyvät merkittävästä nykyisestä sekä kotimaisen tarveharkinnan että tulossa olevan, EU:n asedirektiivin muutoksen johdosta. Esitettyä mallia tarkoituksenmukaisempaa olisi ottaa myös keräilijöiden osalta käyttöön ase-elinkeinoharjoittajien käyttöön tuleva malli, jossa keräilijät syöttäisivät hallussaan olevista tai hankkimistaan aseista tiedot sähköisesti poliisin aselupajärjestelmään. Tarvittavaa valvontaa voitaisiin toteuttaa pistokokein tai niin erikseen harkittaessa. Lisäksi uudistuksen yhteydessä on huolehdittava siitä, etteivät asekeräilyn kustannukset nouse kohtuuttomasti.

Ase-elinkeinoharjoittajille tuleva velvollisuus syöttää aseiden ja patruunoiden tiedot poliisin sähköiseen lupajärjestelmään on ammunnan harrastajien kannalta hyvä uudistus mutta lisää elinkeinoharjoittajille aiheutuvaa hallinnollista työtä ja todennäköisesti myös kustannuksia. Vähintäänkin ilmoitusvelvollisuuden hoitamiselle tulisi säätää nyt esitettyä pidempi määräaika.

Lisätietoja asiasta antaa Reserviläisliiton toiminnanjohtaja Olli Nyberg, s-posti olli.nyberg@reservilaisliitto.fi tai puh 0400 640 755 taikka Reserviläisliiton ammunta- ja urheilutyöryhmän puheenjohtaja Juha Moijanen, sposti juha.moijanen@pp.inet.fi tai puh 0500 625 246.